

Het was een waan gebleken, een heilige dwaasheid!

Was ook het ideaal van deze jongemannen-van-nu een droombeeld misschien?

Wat deed het er eigenlijk toe?

Was er wel een wereldorde te bedenken, die op den duur bevredigend zou zijn? Was een werkelijk goede wereld misschien niet on-menschelijk, en daarom onmogelijk, — zoolang het menschelijk hart bleef zooals het immer geweest was, zwak en egoïst?

Als een betere toekomst ooit bereikbaar zou zijn, dacht Renato opeens, — dan alleen door een rééks van generatie's, bezielde door zóó onbaatzuchtige gemoedsbewegingen, dat zij, als de vrienden van zijn jeugd, of als deze vrienden van zijn ouderdom, tot elke zelfopoffering bereid zouden blijken, ten bate van hun ideaal.

Welk ideaal dat dan zijn mocht, een nationaal of een internationaal, een wereldlijk of een geestelijk, — een aardsche hemel, of een hemelsche aarde, — het wekken van het heilig vuur in duizenden en duizenden zelf-vergeten harten, dat was het wat de wereld noodig had, dat was het, wat in het eind het hart dezer wereld zou moeten vernieuwen....

Een poos lang zat hij gedoken in deze lichtende gedachte....

Hij glimlachte ze toe: de vrienden van zijn jeugd, en de vrienden van zijn ouderdom....

Hoe dikwijls was hij van plan geweest ze te schilderen, de nederdalenden van den Monte Labbro, de kruisdragende legerscharen van den Heiligen Geest, — die ernstige kerels, met den rooden weerschijn der vlaggen over hun uitgevaste, stoere tronie's, en de brandende extaze in hun oogen....

Er was nooit van gekomen.

Maar nu zou hij dan, viel hem plotseling als een goudene vreugde het voornemen in, de vrienden schilderen van zijn ouderdom.

Hij zou een schilderij maken van den opmarsch naar Rome, „de Tocht naar de Eeuwige Stad”, — de tocht van de begeesterde jeugd naar de eeuwige kern van alle idealen: de zelfverloochening.

Hij zag ze voorbijtrekken langs de onverbiddelijke muren van het Palazzo Vecchio, die franke, waaksche koppen boven de slankheid van hun torsen in het gladde, zwarte hemd....

Zes, zeven jonge mannen in voortstrevende rij.... zoo zou hij ze schilderen.

Hij dacht na... En opnieuw had hij een ingeving, die hem stil maakte van binnen. Vooraan zou hij zetten: den blonden, bloeienden kop van den armen Sandrino. Sandro zou tòch getuige zijn van de zegepraal, ook door hem bevochten, en met den dood betaald.

Een prachtige kop moest het worden, uitbundig jong, zooals hij geweest was, en toch met iets erin.... iets van de schoonheid van den martelaar.